

Přehled judikatury pracovního práva za rok 1931.

(Dokončení.)

§ 3.

57. Kdo ručí za dodržování předpisů zák. o osmihodinové době pracovní v závodě? Veř. společnosti a majitelé živn. podniku jsou v první řadě odpovědny za dodržování zákonných předpisů o pracovní době ve svém závodě, ježto jde o jejich vlastní podnik a vlastní povinnosti jejich také jest pečovat o to, aby podnik ten provozován byl ve shodě se zákonem. Odkazovat na správce závodu nemohou, když netrvdí, že jmenovaného jako svého odpovědného zástupce u úřadu řádně ohlásili.* (Boh. A 9062, PP. 227.)

58. Zaměstnavatele nezbaňuje trestní odpovědnosti ani skutečnost, že pracovní doba přes osm hodin denně byla upravena v dohodě se zaměstnanci a v jejich zájmu.** (Boh. A 9062, PP. 227.)

59. Příslušným rozhodovati ve třetí stolici o odvoláních proti trestním nálezům pro přestoupení zákona o osmihodinové době pracovní čís. 91/1918 Sb. na Slovensku, je ministr vnitra, nikoli ministr sociální péče.** (PP. 287.)

Washingtonská smlouva.

60. Ustanovení Washingtonské smlouvy mají potud vnitrostátní platnost, pokud byla vtělena ve vnitrostátní předpis zákonný a o předmětech, na které se vztahuje Washingtonská smlouva, platí jen zákony vnitrostátní. V Československé republice má tudíž vnitrostátní působnost jen zákon ze dne 19. prosince 1918, č. 91 Sb. z. a n. o osmihodinové době pracovní a nikoli čl. 2 a) smlouvy, č. 80 Sb. z. a n. z roku 1922. (PP. 289.)†

61. Pro řešení otázky, platí-li předpisy o osmihodinové práci pro určitého zaměstnance, nejsou rozhodnými ustanovení mezinárodní smlouvy Washingtonské, nýbrž předpisy československého zákona ze dne 19. prosince 1918, č. 91 Sb. z. a n., jež je pokládá za předem učiněné zákonné opatření podle čl. 19. zmíněné smlouvy, a tím za její provedení. (PP. 353.)†

Nedělní klid.

62. Předpisy zák. čl. XIII: 1891 o nedělním klidu nebyly zrušeny zákonem č. 91/18. (Boh. A 9109, PP. 226.)

C. Závodní výbory.

§ 2.

63. Ani jednotliví zaměstnanci státního železničního podniku, ani odborová organizace železničních zaměstnanců není legitimována stěžovat si k nss-u proti výnosu min. žel., jímž se mění dosavadní volební řád do důvěrných sborů železničních zaměstnanců státních (§ 2, č. 330/21). Výnos takový má povahu »rozhodnutí« ve smyslu § 2 zák. o ss. (Boh. A 9247, PP. 237.)

*) Za dodržování pracovní doby odpovídá zaměstnavatel neb osoba, kterou majitel podniku zmocnil, aby určovala pracovní dobu (Boh. A 2607/23), Srov. k tomu nál. nss. z 7. 4. 1924, č. 12.554/23 (Boh. A 3455), podle kterého ustanovený zástupce podle §§ 3 a 55 živn. řádu je trestný za nedodržení předpisů zák. č. 91/18, třeba v rozhodné době byl na cestách; zástupce takový nemůže soukromou úmluvou přenést odpovědnost na osobu jinou, úřadu ve sm. §§ 3 a 55 živn. řádu neohlášenou.

**) Prejudikatura Boh. A. 7433/28.

***) Srv. k tomu Boh. A. 7337/28, podle kterého v řízení trestním podle § 13, pokud jsou k němu příslušné politické úřady, rozhoduje v poslední instanci ministerstvo sociální péče.

†) Prejudikatura: Váž. obč. 6127, 6920, 7981, 9977 (P. P. 135), 10317 (P. P. 191).

64. Závodní výbor může v rámci § 3 zák. o závodních výborech dozírat mimo jiné také nad tím, aby zaměstnavatel nečinil zaměstnancům daňové srážky se mzdy, jež by neodpovídaly zák. o přímých daních č. 76/1927 Sb. K výkonu této péče o zaměstnance není zásadně vyloučena z působnosti závodního výboru ani intervence u úřadu, je-li zákrok takový vhodným a způsobilým prostředkem k docílení účelu závodním výborem sledovaného. (Boh. A 9064, PP. 216.)

65. Rozhodčí komise podle zákona o závodních výborech není kompetentní rozhodovati o tom, je-li výpověď daná zaměstnanci v podniku děle 3 let pracujícím neplatná proto, že nebyla ihned podle § 3, lit. g) zák. o záv. výborech závodnímu výboru ohlášena. (Boh. A 9038, PP. 215.)

66. Zjednati nápravu v případech, kde by se řádné soudy nepokládaly za vázané výrokem nejvyššího správního soudu, že v konkrétním případě (rozhodnutí rozhodčí komise podle § 3, lit. g) zák. o záv. výb.) jde o věc patřící podle § 105 ú. l. do příslušnosti řádných soudů, vymyká se z kognice konfliktního senátu. (Boh. A LXXVII., PP. 337.)*

67. O zastoupení minority zřízenců nebo dělníků v záv. výboru. V § 7 odst. 2. zák. o záv. výborech přiznává se minoritě zřízenců neb dělníků za všech okolností nárok na to, aby aspoň jeden člen záv. výboru byl z ní zvolen. Nárok ten je do té míry absolutní, že není závislým ani na tom, zda některá z volebních skupin postarala se o to, aby do její kandidátní listiny pojata byly osoby z minority zřízenců neb dělníků v takovém pořadí, aby byli zvoleni, a zajisté ani na tom, zda příslušníci minority sami u některé z volebních skupin toho dosáhli či nic. Právo ono přísluší také minoritě bez ohledu na to, zda jako samostatná volební skupina do volebního boje zasáhla a mandátu dosáhla či nikoli. Tím ovšem není řečeno, že vystoupí-li minorita jako samostatná volební skupina a vyjde-li při příkazování mandátů podle §§ 19 a 20 vol. řádu naprázdno, má přes to na základě provedené volby mandát obdržeti, neboť takový postup přičil by se ustanovením vol. řádu a zásadě volby podle poměrného zastoupení, přijaté v § 11 cit. zák. (Boh. A 9110, PP. 243.**)

§ 22.

68. Ochrana, kterou poskytuje § 22 zákona o závodních výborech č. 330/1921 Sb. z. a n. členu závodního výboru proti výpovědi a propuštění, nezávisí od toho, zda člen vykonává skutečné funkci v závodním výboru či nik. (PP. 268.)

69. Byl-li propuštěn člen (náhradník) záv. výb. bez souhlasu rozhodčí komise, jest propuštění

*) Srv. usn. konfl. senátu Boh. A LXI/30 (PP. 194).

**) Prejudikatura: Ustanovení § 7/II. zák. č. 330/21 ohledně zastoupení menšiny v záv. výboru nelze vyhověti tím způsobem, že se místo osoby zvolené prohlásí za člena záv. výboru osoba, jež do některé kandidátní listiny sice byla pojata, avšak při volbě zvolena nebyla (§ 19 nař. č. 2/22) (Boh. A 3125). Rozhodčí komise nemůže sama prohlásiti, že určitá osoba jako zástupce menšiny zřízené podle cit. § 7/II. za člena záv. výboru má být zvolena (Boh. A 3428). Jestliže se při volbě společného závodního výboru nezvolí proti předpisu cit. § 7/II. ani jeden člen ze skupiny menšiny, nelze závadu tu odstraniti tím, že se zatím přidělí o jeden mandát méně a nepřidělený mandát obsadí se volbou novou, nýbrž je nutno provésti novou volbu celého závodního výboru (Boh. A 7336).

bezúčinné a pracovní poměr trvá nadále, leč že tu byl zaměstnavatelem tvrzený propouštěcí důvod podle § 82 živn. řádu. (Váž. obč. 10532, PP. 242.)

70. Výpověď daná členu závodního výboru po dobu jeho členství bez souhlasu rozhodčí komise není sice neplatná, stává se však účinnou teprve po té, kdy členství se skončilo. (PP. 268.)

71. Náhradník závodního výboru požívá týchž práv jako členové výboru. (Váž. obč. 10532, PP. 242.)*

§ 24.

72. O rozsahu povinnosti majitele závodu platiti příspěvek k úhradě hotových výloh závodního výboru. Povinnost platiti náhradu ušlé mzdy členům závodního výboru stihá majitele závodu jen v případech § 6/VI a § 22/I zákona o záv. výb., jinak této povinnosti vůbec nemá a nelze ji na něho uplatiti ani cestou § 24/II cit. zák. (Boh. A 9064, PP. 216.)**

§ 26.

73. O mezích kompetence rozhodčí komise k rozhodování o návrzích záv. výboru na uznání, že propuštění dělníka-člena závodního výboru z práce bylo neoprávněné. Zavdal-li zaměstnanec svému zaměstnavateli příčinu k propuštění z práce bez výpovědi podle § 82 živn. řádu, není tím vyloučena rozhodovací pravomoc rozhodčí komise podle §§ 3, lit. g), a 22 zák. o záv. výborech, nýbrž je dán pouze důvod k odepření ochrany zaměstnanci podle těchto předpisů a k zamítnutí stížnosti záv. výboru in merito. Je pravda, že rozhodčí komise není příslušná judikátně, zejména s účinkem právní moci rozhodovati o existenci důvodu k propuštění zaměstnance podle § 82 živn. řádu, ale rozhodčí komise nicméně povolána a povinna, aby o vznesených na ni nárocích podle §§ 3, lit. g), a 22 zák. o záv. výborech rozhodla. Aby tak mohla učiniti, musí ovšem zjistit dříve předpoklady nárok ten zakládající nebo jej vylučující. Vzejde-li při tom otázka, zdali měl zaměstnavatel důvod k propuštění zaměstnance bez výpovědi podle § 82 živn. řádu, a není-li otázka ta s konečnou platností rozřešena již příslušným soudem, pak je ovšem věci rozhodčí komise, aby sama otázku tu si řešila, při čemž arci dotčený výrok její má ráz pouze prejudiciální, a tvoří pouze premisu judikátního výroku, k němuž rozh. komise je příslušna. (Boh. A 9316, PP. 256.)***

74. Rozhodčí komise není příslušna rozhodovati o návrhu, aby byla správa závodu povinna přijmouti propuštěného člena záv. výboru zpět do práce a nahraditi mu ušlou mzdu. (Boh. A 9516, PP. 256.)†

75. Proti zrušení volby do závodního výboru mohou si stěžovati k nss jen ti, jichž volba za členy neb náhradníky záv. výboru byla zrušena, nebo jejichž volební právo bylo zrušováním výrokem rozhodčí komise popřeno. (Boh. A 9110, PP. 243.)††

*) Prejudikatura: Váž. obč. 4082; srv. souhlasnou judikaturu nss, př. Boh. A 1948, 2590, 2623 a j.

**) Prejudikatura: Boh. A. 4129/24 (P. P., roč. III., str. 94).

***) Prejudikatura: Boh. A. 5908/26 (P. P. VI., str. 12), Boh. A 7475/28 (P. P. VIII., str. 22), Boh. A 7610 (P. P. VIII., str. 35), Boh. A 7627 (P. P. VIII., str. 36), Boh. A 8623/30 (P. P. IX., č. 75).

†) Prejudikatura: Boh. A 1948/23, 7627/28 a j.

††) Prejudikatura: Boh. A 5217/25.

D. Závodní rady.

76. Závodní a revírní rada při hornictví je právní osobou. (Váž. obč. 10654, PP. 238.)

77. Domáhati se zaplacení podílu zaměstnanců na čistém zisku přísluší jen revírní radě, jež je též oprávněna uplatňovati všechny nároky, s výplatou tou souvisící. (Váž. obč. 10654, PP. 238.)

78. Předseda podnikové rady není povinen revírní radě náhradou ušlého zisku proto, že nespolal schůzi pro stanovení podílu zaměstnanců na čistém zisku hned po valných hromadách důlních podniků. (Váž. obč. 10654, PP. 238.)

79. Ustanovení třetího odstavce § 7 vl. nař. ze dne 23. března 1921, čís. 114 Sb. z. a n., má na mysli schůzi pro stanovení podílu zaměstnanců na čistém zisku. V tom, že předseda podnikové rady vztahoval omylem předpis třetího odstavce § 7, nař. č. 114/1921 na schůzi, jež se má konati podle § 3, čís. 2. téhož nařízení, nelze ještě spatřovati jeho zavinění. (Váž. obč. 10654, PP. 238.)

E. Ochrana domácího trhu práce.

80. Skutková podstata přestupku § 3 cit. zák. není splněna, zaměstnával-li kdo cizince, který přišel na území Československé republiky před 1. květnem 1923 a zdržuje se zde nepřetržitě od té doby, třeba se nevykázal osvědčením. (Boh. A 9570, PP. 280.)

81. Cizinec, který přišel na území Československé republiky před 1. květnem 1923 a má zde od té doby nepřetržitě své stálé bydliště, neztrácí tím, že se na čas odebere do ciziny, nárok na osvědčení podle § 2, odst. 2. zák. o ochraně domácího trhu práce. (Boh. A 9489, PP. 290.)

82. Žádá-li zaměstnavatel o povolení podle § 3 zák. č. 39/28 o ochraně domácího trhu práce k zaměstnávání osoby, o níž tvrdí, že u ní jsou splněny náležitosti § 2 téhož zákona, a žádost svou označí jen jako eventuelní pro ten případ, uzná-li úřad, že u osoby té náležitosti cit. § 2 splněny nejsou, je legitimován stěžovati si do rozhodnutí, jímž mu úřad povolání podle § 3 cit. zákona udělil, a namítati, že úřad nevyřešil si dříve otázku splnění náležitostí § 2 cit. zákona, případně že otázku tu nerozhodl správně. (Boh. A 9059, PP. 217.)

83. Je-li prokurista cizozemcem, musí vykázati svolení podle § 5 zákona ze dne 13. března 1928, čís. 39 Sb. z. a n. Rejstříkový soud není sice povinen, by z úřadu vyšetřoval, zda určitý právní poměr, jenž má býti vyznačen v obchodním rejstříku, vyhovuje podmínkám, na něž zákon váže jeho vznik, jest však vždy oprávněn, vzejdou-li mu pochybnosti, by si vyžádal výkaz, že bylo vyhověno zákonnému předpisu. (Váž. obč. 11289, PP. 361.)

F. Procesní normy.

Příslušnost.

84. Pro spor o odškodné podle § 75 náhr. zák. jest příslušným řádný soud, nikoliv paritní komise, třeba jest ve sporu řešiti jako předurčující otázku, zda žalobce opustil zaměstnání u žalovaného důvodně, kterou by jinak podle směrnic byla povolána řešiti paritní komise. (Váž. obč. 10537, PP. 241.)

85. I. Pro nárok zaměstnance velkostatku, jenž byl za pozemkové reformy převzat do služby pachtýřem dvora, proti pachtýři na náhradu škody, ježto prý ho bezdůvodně propustil, jest pořad práva přípustný. II. Rozhodčí paritní ko-

mise není povolána rozhodovati o nároku zaměstnance proti pachtýři na doplatek zadržaných služebních požitků, ani o nároku na odškodnění podle § 75 náhr. zák. III. Příslušnosti řádných soudů rozhodovati o nároku na náhradu pro předčasně propuštění ze služebního poměru není na závadu, že u paritní komise bylo zahájeno řízení, jehož předmětem může být otázka důvodnosti zrušení služebního poměru. (Váž. obč. 10722, PP. 239.)

86. Rozhodovati spory ze soukromoprávního poměru zaměstnanců československých státních drah nebo drah státem provozovaných k pensijnímu fondu československých státních drah přísluší řádným soudům. (PP. 257.)

87. O pensijních nárocích železničních zaměstnanců drah státem provozovaných náleží ode dne účinnosti pensijního zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 Sb. z. a n., rozhodovati řádným soudům. (Váž. obč. 10481, PP. 190.)

88. Nejde o spor spadající do příslušnosti živnostenských soudů, je-li zaměstnavatelem pojišťovna. (Váž. obč. 10472.)

89. Spory z domovnického poměru mezi domovníky a majiteli domů patří (§ 49, čís. 6 j. n.) na okresní soud. (Váž. obč. 11228, PP. 336.)

90. Nároky na zapravení splatných již remunerací za uplynulá období, uplatňované dvěma žalobami, jest považovati za úhrnnou pohledávku, jež jest rozhodná pro stanovení věcné příslušnosti (§ 55, druhá věta, j. n.). K nárokům na zapravení remunerací jest připočísti i nárok na zapravení služebního platu. (Váž. obč. 11147, PP. 312.)

91. Uplatňován-li společně s nároky ze služební smlouvy i nárok na náhradu škody (pro neohlášení k sociálnímu pojištění), jest tento nárok co do věcné příslušnosti posuzovati samostatně. (Váž. obč. 11147, PP. 312.)

92. Jde o spor z podnikatelské činnosti (§ 87 j. n.), je-li odvoзован žalobní nárok ze služební smlouvy, uzařené pro práce, týkající se provozny. (Váž. obč. 10818, PP. 279.)

§ 224 čřs.

96. Spory z domovnického poměru jsou prázdninovými věcmi podle § 224, čís. 7, nový doslov čřs. (Váž. obč. 10470, PP. 224.)

97. Jde o prázdninovou věc ve smyslu § 224, čís. 7, nový doslov čřs., domáhá-li se zaměstnanec proti zaměstnavateli rozsudku, že usnesení zaměstnavatele (správní komise okresní nemocenské pojišťovny) o jeho pensionování jest právně bezúčinné, odporujíc žalobcově služební smlouvě, a že služební poměr založený touto smlouvou a pozdějšími služebními smlouvami mezi žalobcem a žalovaným jest dále po právu a že žalovaný jest povinen uvéstí žalobce zpět do úřadu. (Váž. obč. 10433, PP. 247.)

98. Jde o věc prázdninovou (§ 224, čís. 7, nový doslov čřs.), domáhá-li se zaměstnanec na zaměstnavateli po skončení služebního poměru náhrady škody z opomenutí zákonné a smluvní povinnosti k ohlášení k pensijnímu pojištění a ku placení celých pojistných příspěvků. (Váž. obč. 10613, PP. 245.)

99. Spory ze služebních poměrů obecních zřízenců jsou věcmi prázdninovými. (Váž. obč. 10570, PP. 248.)

100. Spory o pensijní nároky ze služebního po-

měru železničního zaměstnance jsou věcmi prázdninovými. (Váž. obč. 10481, PP. 190, Váž. obč. 10603, PP. 246.)

§ 228 čřs.

93. Proti výpovědi ze služebního poměru jest zaměstnanec s hlediska § 228 čřs. oprávněn domáhati se určovací žalobou na zaměstnavateli, že výpověď není po právu. Přípustnosti určovací žaloby nevadí tu ani, že snad mohlo býtí žalováno o plnění. Zaměstnanec má právní zájem na bezodkladném určení, domáhá-li se určovací žalobou zjištění právního poměru s právními účinky, tvořícími široký podklad i pro budoucí a další nové nároky žalobcovy. (Váž. obč. 11150, 11294, PP. 359.)

94. Na nárok zaměstnance proti zaměstnavateli na náhradu škody, ježto ho nepřihlásil k nemocenskému pojištění, ač tak slíbil, jest přípustné započtení. (Váž. obč. 10505, PP. 249.)

§ 575 čřs.

95. Kratší lhůty § 575, prvý odstavec čřs. neplatí, jde-li o žalobu zaměstnavatele proti zaměstnanci o vyklizení služebního bytu. (Váž. obč. 10897, PP. 284.)

Exekuce.

101. Při osobách ne tvořale zaměstnaných (při sezonních dělnících) nelze přípustnost exekuce posuzovati podle platebních lhůt, v nichž dlužník bere plat nebo mzdu. Rozhoduje celkový roční příjem. (Váž. obč. 10598, PP. 244.)

102. Návrh na povolení exekuce »zabavením jedné třetiny důchodů (Bezüge), jež má dlužník jako zástupce firmy, s výhradou, že dlužník musí zůstatí volných 6000 Kč ročně«, nelze zamítnouti pro neurčitost označení předmětu exekuce (§ 53, čís. 3 ex. ř.). (Váž. obč. 11036, PP. 292.)

103. Při zabavení služebních platů jest pokládati výkon exekuce za započatý, když exekuční usnesení, v němž jest exekuční soud určen, dojde na tento soud. (Váž. obč. 10735, PP. 269.)

104. K vydobytí dlužných zaopatřovacích požitků (podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 Sb. z. a n.) lze proti nástupcům v držbě velkého pozemkového majetku vésti exekuci již na základě exekučního titulu vydobytého proti tomu, kdo byl původně povinen zaopatřovacími požitky, bylo-li nástupnictví prokázáno výpisem z pozemkové knihy. (Váž. obč. 10483, PP. 251.)

Odklad exek. vyklizení místnosti.

105. Předpis § 3 čís. 6 zák. č. 45/28 vztahuje se na všechny v § 1 uvedené uživatele místností, najmě i na domovníky. (Váž. obč. 10478.)

Konkurs.

106. Popřel-li správce konkursní podstaty nárok úpadcova zaměstnance na oddělení uspokojení jeho pensijních požitků z úpadcova pensijního fondu jakožto zvláštní podstaty, má úpadcív zaměstnanec právní zájem (§ 228 c. ř. s.) na tom, aby jeho nárok na oddělené uspokojení byl co nejdříve na jisto postaven. Pokud vzhledem ke stanovám spolku (společenstva s r. neobmezeným) jest pensijní fond spolku zvláštní podstatou ve smyslu § 48 (1) konk. ř., z níž příslušel zaměstnancům nárok na oddělené uspokojení jejich pensijních požitků. (Váž. obč. 11131.)